

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 30.5.2007
COM(2007) 281 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT
EN DE RAAD**

Naar een strategisch partnerschap tussen de EU en Brazilië

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Naar een strategisch partnerschap tussen de EU en Brazilië

1. BOUWEN AAN EEN PARTNERSCHAP TUSSEN DE EU EN BRAZILIË

De laatste jaren treedt Brazilië steeds meer naar voren als een belangrijke speler op wereldniveau en een belangrijke partner voor de EU. De dialoog tussen de EU en Brazilië is echter tot voor kort onvoldoende benut en vindt voornamelijk plaats in het kader van de dialoog met Mercosur. Brazilië is de laatste van de “BRICS”¹ die met de EU een topontmoeting houdt. De tijd is nu gekomen om Brazilië tegemoet te treden als strategische partner en belangrijke economische speler en regionale leider in Latijns-Amerika². De eerste topontmoeting tussen de EU en Brazilië vindt in juli 2007 plaats in Lissabon en wordt een keerpunt voor de betrekkingen van de EU met Brazilië.

Gezien de recente intensivering en diversifiëring van de bilaterale betrekkingen tussen de EU en Brazilië is een algemeen, samenhangend en gecoördineerd kader nodig om die in goede banen te leiden. De opkomende economische en politieke rol van Brazilië brengt voor het land nieuwe verantwoordelijkheden als wereldleider met zich mee. Het voorgestelde strategische partnerschap tussen Brazilië en de EU moet het land ondersteunen om wereldwijd en regionaal een positief leiderschap te tonen en met de EU een algemene, strategische, inhoudelijke en open dialoog aan te gaan op zowel bilateraal als multilateraal vlak en in regionale fora. Dankzij de nauwe historische en culturele banden onderhoudt de EU met Brazilië op brede schaal betrekkingen. De laatste jaren is Brazilië opgekomen als belangenbehartiger van de zich ontwikkelende wereld in de VN en de WTO. De EU en Brazilië delen fundamentele waarden en belangen, waaronder eerbiediging van de rechtsstaat en de mensenrechten. Beide zijn bezorgd over klimaatverandering en streven naar economische groei in eigen huis en de rest van de wereld. Brazilië is voor de EU een essentiële bondgenoot bij de aanpak van deze en andere uitdagingen in internationale fora.

Brazilië is bijna een continent op zich en is door zijn demografische gewicht en zijn economische ontwikkeling een natuurlijke leider en een belangrijke speler in Latijns-Amerika. Brazilië streeft nu actief een dergelijke rol na in Mercosur-verband en staat voorop bij het streven naar een Unie van Zuid-Amerikaanse Naties (UNASUR)³.

¹ Een term die Goldman Sachs in 2003 heeft bedacht voor de snel opkomende economieën van Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika.

² In de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement *Een nauwer partnerschap tussen de Europese Unie en Latijns-Amerika* [COM(2005) 636] wordt de weg vrijgemaakt voor een sterker partnerschap met Latijns-Amerika.

³ De Unión Sudamericana (UNASUR) is in april 2007 formeel ingesteld op een top in Venezuela.

Brazilië vervult een spilfunctie voor het succes van de onderhandelingen tussen EU en Mercosur, een prioritaire strategische doelstelling van de EU. Die onderhandelingen zijn nog niet afgerond door het uitblijven van vooruitgang bij het hoofdstuk handel, wat de totstandkoming van een bredere strategische associatie tussen de EU en Mercosur vooralsnog in de weg staat. Door positief leiderschap van Brazilië kunnen de Mercosur-onderhandelingen weer op gang worden gebracht. In afwachting daarvan blijft de EU zich inzetten voor consolidatie van een solide politieke en economische relatie met Mercosur als blok, en voor ontwikkeling van haar bilaterale betrekkingen met de andere landen in de regio, zoals Argentinië, een andere belangrijke partner in Zuid-Amerika (recentelijk is een aantal beleidsdialogen opgestart).

Op handelsvlak is Brazilië voor de EU een belangrijk knooppunt voor investeringen in Latijns-Amerika⁴, en een markt die grote nieuwe mogelijkheden biedt voor het EU-bedrijfsleven zodra de onderhandelingen in het kader van de WTO-ontwikkelingsagenda van Doha en met Mercosur zijn afgerond en de handelsbelemmeringen verder zijn afgebroken. Hoewel de groeicijfers van Brazilië niet te vergelijken zijn met die van China of India⁵, beschikt het land over enorme natuurlijke rijkdommen. Het staat bekend om zijn wetenschappelijke en academische kwaliteiten, zijn zeer diverse industrie en zijn uitgestrekte binnenlandse markt.

Brazilië staat voor een aantal uitdagingen: de scherpe inkomensverschillen vormen een reële handicap en behoren dan ook tot de belangrijkste prioriteiten van de regering, die het probleem met name wil aanpakken via haar programma “Bolsa Familia”. Het is een sleutelgebied voor samenwerking en dialoog met de EU. De ongelijkheden komen ook tot uiting in de sterke regionale verschillen tussen het noorden en het meer ontwikkelde zuiden van het land. De uitwisseling van goede praktijken is een van de gebieden waarop de EU graag nauwer met Brazilië wil samenwerken.

2. OPSTELLEN VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE AGENDA

En nauwer en sterker partnerschap is in het belang van zowel de EU als Brazilië. In onderstaand hoofdstuk geeft de Commissie een overzicht van gebieden en sectoren op wereldwijd, regionaal en bilateraal niveau waarvan zij meent dat nauwere samenwerking tussen de EU en Brazilië tot wederzijds voordeel kan strekken en de kern kan vormen van een toekomstig strategisch partnerschap.

Dit voorstel aan de Raad en het Europees Parlement kan als het wordt aangenomen de grondslag vormen voor het voorstel dat de EU aan Brazilië zal doen op de top in Lissabon. Brazilië zal in dit verband worden verzocht zelf een strategisch antwoord op de voorstellen van de EU op te stellen.

⁴ Eind 2004 was 38% van de kapitaalinvesteringen van de EU in Brazilië gesitueerd (Jaarboek Eurostat 2006).

⁵ De groei van Brazilië was in 2006 minder dan 3,7%.

De top van Lissabon moet het startpunt worden voor een proces waarbij de EU en Brazilië een gezamenlijke agenda voor een strategisch partnerschap kunnen opstellen.

2.1. Versterking van het multilateralisme

Brazilië en de EU zijn het erover eens dat de wereldwijde uitdagingen van vandaag alleen kunnen worden beantwoord door middel van een multilateraal raamwerk waarvan de spil wordt gevormd door een sterke VN. We moeten daarom allebei door onze daden laten zien dat we achter het beginsel van effectief multilateralisme staan. Op een groot aantal gebieden, van hervorming van de VN tot klimaatverandering, van ontwapening tot wereldhandel, speelt Brazilië een cruciale rol bij het overbruggen van scheidingslijnen die verhinderen dat bij wereldwijde vraagstukken vooruitgang wordt geboekt. Het is in het belang van beide partners om door nauwere samenwerking en overleg op alle niveaus te komen tot sterkere convergentie van de standpunten van de EU en Brazilië over een breed spectrum van vraagstukken. De EU zou graag zien dat Brazilië een meer assertief en proactief standpunt inneemt en intensiever samenwerkt met de EU in de VN-organen, op een niveau dat meer overeenstemt met de wereldwijde rol en het gewicht van het land.

- *Een belangrijke eerste stap is dat we onze samenwerking in alle internationale fora versterken door systematisch overleg in de aanloop naar bijeenkomsten in VN- en ander verband, dat we onze visies vergelijken, onze standpunten waar mogelijk onderling afstemmen, voor wederzijdse steun zorgen bij belangrijke vraagstukken en gezamenlijke initiatieven opzetten.*

De EU en Brazilië zouden bijvoorbeeld de mogelijkheden kunnen benutten voor nauwere coördinatie van onze standpunten in de VN-Commissie voor vredesopbouw. Dat kan inhouden dat we samenwerken om de Commissie voor vredesopbouw tot een strategisch georiënteerd orgaan te maken, zoals de bedoeling was, in plaats van het zoveelste mechanisme voor donorcoördinatie.

De EU heeft grote waardering voor het streven van Brazilië om een prominente rol te spelen bij vredeshandhavingsacties⁶, zoals in Haïti, waar Brazilië een bevelstaak heeft bij de vredesmissie MINUSTAH.

- *Gezien de sterke betrokkenheid van de EU bij Haïti⁷ zijn er belangrijke redenen voor samenwerking en coördinatie van de inspanningen van de EU en Brazilië op het gebied van vredeshandhaving en stabilisatie in dat land en elders.*

Wat non-proliferatie betreft, heeft Brazilië een sterke belangstelling voor de wereldwijde non-proliferatieregeling getoond. Het zou verbeterde betrekkingen tussen de ontwikkelde landen en de G77 kunnen stimuleren.

⁶ Brazilië neemt momenteel deel aan VN-vredeshandhavingsacties in Soedan, Ivoorkust, Liberia, Ethiopië en Eritrea, Haïti, Oost-Timor en Cyprus.

⁷ De bijdrage van de EU aan Haïti voor 2002–2007 (negende EOF) is bijna 300 miljoen euro. Voor de periode 2008–2013 is bijna 233 miljoen euro toegewezen.

- *De EU en Brazilië moeten nauwer samenwerken om de wereldwijde non-proliferatieregeling te ondersteunen en uit te breiden.*

De afgelopen jaren heeft Brazilië in de WTO namens de ontwikkelingslanden een leidende rol op zich genomen, met name op het gebied van de handel in landbouwproducten en in het kader van de G20-groep. Brazilië en de EU hebben beide de ambitie het multilaterale handelstelsel verder uit te bouwen, zodat landen met elk ontwikkelingspeil meer kunnen profiteren van de wereldwijde openstelling van markten. Brazilië en de EU dragen daarom de speciale verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de onderhandelingen in het kader van de Doha-ronde kunnen worden afgerond. Op de langere termijn moeten we ons sterker inzetten om de nieuwe uitdagingen van de wereldeconomie het hoofd te bieden, nu regelgevingsvraagstukken een steeds grotere rol spelen waar het gaat om het garanderen van eerlijke concurrentie en duurzame ontwikkeling.

- *De EU en Brazilië moeten elkaar ten volle blijven betrekken bij alle aspecten van de WTO-onderhandelingen, met als doel deze in 2007 tot een goed einde te brengen.*

In het forum van ministers van Financiën van de G20 kan Brazilië een belangrijke partner zijn voor de ontwikkeling van gemeenschappelijke standpunten samen met de EU. Dit geldt ook voor de discussie over de hervorming van de internationale financiële architectuur. Dit is bijzonder relevant in het kader van de het voorzitterschap van de G20 dat in 2008 door Brazilië wordt bekleed.

2.2. Versterking van de mensenrechtennormen, bevordering van democratie en governance

De EU en Brazilië delen al sinds lang een brede basis van gemeenschappelijke waarden en belangen waar het gaat om bevordering en bescherming van de mensenrechten en versterking van democratie, rechtsstaat en governance. Beide zijn zij sterk voorstander van de totstandkoming van een breed geheel van universele normen en een scala van instrumenten om die ten uitvoer te leggen. In de Mensenrechtenraad en de Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de VN kunnen aanzienlijke synergieën worden gerealiseerd en is er veel ruimte voor het bevorderen van de mensenrechten wereldwijd. De EU en Brazilië hebben beide belang bij het bevorderen van de democratie, de mensenrechten en de rechtsstaat overal ter wereld.

- *Op het gebied van de mensenrechten streeft de EU intensief naar nauwe samenwerking met Brazilië om tot een sterkere consensus over resoluties te komen of in de relevante VN-organen gezamenlijk initiatieven te nemen voor bepaalde landen en vraagstukken.*

2.3. Verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling en bevordering van regionale en sociale ontwikkeling

Samenwerking bij internationale inspanningen om armoede en ongelijkheid wereldwijd aan te pakken: zoals andere opkomende machten speelt Brazilië in het kader van de Zuid-Zuidsamenwerking in toenemende mate een assertieve rol, vooral in de eigen omgeving en in Portugeestalig Afrika. Terwijl de betrokkenheid van de meeste “opkomende donoren” vaak gericht is op kortetermijnresultaten en -opbrengsten, ligt bij Brazilië's eigen (relatief kleinschalige) samenwerkingsprogramma de nadruk meer op duurzame ontwikkeling op de lange termijn. Brazilië staat bekend om zijn actieve promotieactiviteiten inzake het multilaterale platform en de ontwikkeling van innovatieve multilaterale en trilaterale samenwerkingsmodellen. Een voorbeeld daarvan is de VN-actie tegen honger en armoede, die in 2004 van start is gegaan op initiatief van president Lula, in samenwerking met Chili, Frankrijk en de VN⁸. De aanpak van de EU en die van Brazilië groeien naar elkaar toe waar het gaat om ontwikkelingssamenwerking als middel om vrede en veiligheid te bevorderen.

De bilaterale samenwerking tussen de EG en Brazilië in het kader van thematische programma's is van grote waarde gebleken⁹. De goedgekeurde projecten en programma's betreffen terreinen die uiteenlopen van bestuurlijke en economische hervormingen tot sociale ontwikkeling en het milieu.

De Commissie zou graag mogelijkheden onderzoeken voor driehoekssamenwerking met Brazilië en de Gemeenschap van Portugeestalige landen (CPLP), bijvoorbeeld op het gebied van energie. Ook wil zij een kader tot stand brengen voor versterking van de betrekkingen met Brazilië en de Portugeestalige landen in Afrika.

- *De Commissie is bereid tot intensivering van de samenwerking met Brazilië op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, in het bijzonder driehoekssamenwerking met de CPLP op het gebied van ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten.*

⁸ Deze VN-verklaring uit 2004 is door meer dan 100 landen ondertekend. De verklaring roept op tot innovatieve financieringsmechanismen om bij te dragen tot de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen. Het initiatief heeft geleid tot de oprichting van Unitaid in 2006, dat zich bezighoudt met de bestrijding van drie dodelijke ziekten, tuberculose, aids en malaria. Het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië, Spanje en Zweden zijn oprichtende leden.

⁹ Met de samenwerkingsprojecten en -programma's is in totaal meer dan 165 miljoen euro gemoeid (OTO-projecten niet meegerekend).

Dialogen over sociale vraagstukken en vraagstukken met betrekking tot werkgelegenheid en regionaal beleid: hoewel Brazilië een van de minst van hulp afhankelijke landen in Zuid-Amerika is (de officiële ontwikkelingshulp draagt voor 0,05% bij aan van het BNI), heeft het land te kampen met grote armoede (armoedecijfer 27,9%). Het heeft een hoge Gini-index (58,2 in 2003, gedaald tot 56,7 in 2005) en staat voor toenemende uitdagingen door de regionale ontwikkelingsverschillen. Door toepassing van de “Bolsa Familia” en andere effectieve programma’s is het Brazilië gelukt de indicator van de menselijke ontwikkeling (HDI)¹⁰ te verhogen en extreme armoede tien jaar eerder dan het streefjaar 2012 te halveren. Veel moet echter nog worden gedaan om de middelen gelijkmatiger te verdelen. De werkgelegenheidsstructuur van Brazilië ontwikkelt zich zeer snel en vele aspecten van de globalisering vormen een uitdaging voor het regionaal en sociaal beleid en het vermogen om met overheidsop treden ongelijkheden te verminderen. Veel onderdelen van de strategie van Lissabon zijn ontworpen om dergelijke problemen aan te pakken. Het kan dan ook waardevol zijn voor zowel de EU als Brazilië als we onze beleidservaringen kunnen delen. Op basis van de dialogen tussen de EU en Brazilië over sociale en werkgelegenheidsvraagstukken en regionaal beleid kan Brazilië zijn ervaring met innovatieve oplossingen voor de problemen van armoede, ongelijkheid en sociale uitsluiting delen met andere Latijns-Amerikaanse landen.

- *De recentelijk ingestelde dialoog tussen de EU en Brazilië over sociale en werkgelegenheidsvraagstukken biedt een forum voor uitwisseling van goede praktijken en discussie over beleid op het gebied van werkgelegenheid, sociale bescherming, bestrijding van uitsluiting en sociale dialoog.*
- *De dialoog over regionaal beleid stelt Brazilië in staat gebruik te maken van de ervaring die de EU heeft opgedaan met het terugdringen van regionale ongelijkheden en het verbeteren van het territoriale evenwicht. Goede praktijken kunnen worden uitgewisseld voor het opzetten en uitvoeren van regionaal beleid, met name voor vraagstukken als partnerschap op meerdere niveaus (waarbij regionale en plaatselijke actoren, de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld betrokken zijn), strategische planning voor de middellange termijn, hefboomeffecten voor de nationale middelen (zowel openbare als particuliere), ontwikkeling van bestuurlijke capaciteit, interinstitutionele coördinatie en communicatie, verspreiding van de evaluatiecultuur en samenwerking tussen regio’s.*
- *Brazilië kan nuttige ervaringen uitwisselen met andere Zuid-Amerikaanse landen door innovatieve oplossingen te bieden voor de problemen van armoede, ongelijkheid, sociale uitsluiting, vermindering van regionale scheidslijnen, sociale bescherming en fatsoenlijk werk voor iedereen.*

¹⁰ Rangorde in 2004: 69 van de 177 (bron: UNDP Human Development Report, 2006).

2.4. Bescherming van het milieu

Brazilië heeft de grootste nog resterende regenwoudgebieden ter wereld onder zijn hoede en is een cruciale partner voor de EU bij de campagne voor meer internationale actie om klimaatverandering te bestrijden en de teruggang van de biodiversiteit een halt toe te roepen. Er is een sterke, permanente politieke wil noodzakelijk om te komen tot een alomvattende wereldwijde klimaatovereenkomst om de temperatuurstijging te beperken tot minder dan 2 °C boven het pre-industriële peil. Zoals tot uiting komt in de mededeling van de Commissie van 10 januari 2007 *De wereldwijde klimaatverandering beperken tot 2 graden Celsius – Het beleid tot 2020 en daarna*, die door de staatshoofden en regeringsleiders op de Voorjaarsraad van 8–9 maart 2007 is bekrachtigd, is de EU van mening dat de onderhandelingen over een wereldwijde en alomvattende overeenkomst voor na 2012, die met name uitgaat van het beginsel van gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden, gezien de urgentie van de kwestie van start zouden moeten gaan op de VN-conferentie over klimaatverandering die in december dit jaar in Bali wordt gehouden, en in 2009 zouden moeten zijn afgerond. Een politiek engagement op hoog niveau is vereist om het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit te versterken en ten uitvoer te leggen en de streefcijfers inzake biodiversiteit voor 2010 van de Wereldtop over duurzame ontwikkeling te behalen. De EU en Brazilië delen ook een aantal andere zorgen op milieugebied, zoals bescherming van bossen, waterbeheer, de mariene omgeving, de wereldwijde kwikproblemen en niet-duurzame consumptie- en productiepatronen.

Behalve samenwerking in internationaal verband plegen de EU en Brazilië bilateraal overleg over een veelheid van milieuvraagstukken. De Europese Commissie en Brazilië houden regelmatige bijeenkomsten over beleidsdialoog inzake milieu en klimaatverandering. De EU wil haar ervaringen delen op het gebied van waterbeheer en het aanpakken van niet-duurzame consumptie- en productiepatronen.

- *De EU moet de dialoog over het milieubeleid met Brazilië verder uitbouwen en versterken met betrekking tot thema's als klimaatverandering, waterbeheer, biodiversiteit en ontbossing, alsook de rol van inheemse volkeren. Doel is een beter begrip voor elkaars standpunten en zo een versterking van onze gezamenlijke invloed op deze gebieden.*
- *De EU moet met Brazilië samenwerken in internationale fora om de discussie over klimaatverandering en ontbossing vooruit te helpen, met als doel tot overeenstemming te komen over een wereldwijd kader voor na 2012.*
- *Nauwere samenwerking moet ook worden voorgenomen voor de tenuitvoerlegging van het Biodiversiteitsverdrag en het behalen van de streefcijfers voor biodiversiteit voor 2010, alsmede andere belangrijke wereldwijde problemen, zoals de aanpak van kwikverontreiniging.*

2.5. Versterking van de samenwerking op energiegebied

Brazilië was het eerste land dat met succes een zeer grote binnenlandse productie van biobrandstoffen heeft ontwikkeld, en het verdere potentieel daarvan is nog steeds groot. Het land speelt een leidende rol bij alle verschillende stadia van de productie, de distributie en het verbruik van biobrandstoffen. De EU heeft onlangs bevestigd dat uitbreiding van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen een belangrijke prioriteit voor het energiebeleid van de EU is. In het actieplan van 2007 voor een energiebeleid voor Europa waarover de EU-leiders een politiek akkoord hebben bereikt, worden ambitieuze doelen gesteld voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen (20%) en biobrandstoffen (minimaal 10%) tot 2020.

De EU en Brazilië delen de overtuiging dat samenwerking op dit gebied tot wederzijdse voordelen kan strekken: in de context van het door Brazilië in maart 2007 geïnitieerde Internationale Forum voor Biobrandstoffen is een partnerschap tot stand gekomen¹¹. Dit forum draagt bij aan het ontwikkelen van gemeenschappelijke normen die mogelijk maken dat een internationale markt ontstaat, en tegelijkertijd waarborgen dat de productie op duurzame wijze gebeurt, dat de emissie van broeikasgassen vermindert en dat ook andere doelstellingen op het gebied van duurzame ontwikkelingen bereikt worden. De Internationale Conferentie over biobrandstoffen die de Commissie op 5 en 6 juli 2007 in Brussel organiseert, biedt de gelegenheid om deze samenwerking aanzienlijk uit te breiden.

De EU wil tevens de samenwerking op het gebied van energie-efficiëntie met Brazilië intensiveren, zowel op bilateraal vlak als via een toekomstige internationale kaderovereenkomst.

- *Als de dialoog tussen de EG en Brazilië over het energiebeleid in 2007 van start gaat, kan aanzienlijke vooruitgang worden geboekt bij de samenwerking op energiegebied tussen de EU en Brazilië, zowel technisch als wat de regelgeving betreft. De te bespreken onderwerpen zijn onder meer duurzame biobrandstoffen en andere hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie en energietechnologieën met lage koolstofemissie. De dialoog faciliteert bovendien nauwere contacten, uitwisseling van belangrijke internationale ontwikkelingen op energiegebied en stimulering van beleid ter verbetering van de continuïteit en de duurzaamheid van de energievoorziening.*

¹¹ Andere leden zijn China, India, de Verenigde Staten en Zuid-Afrika.

2.6. Versterking van stabiliteit en welvaart in Latijns-Amerika

Brazilië heeft de betrekkingen met zijn buurlanden de afgelopen jaren versterkt, vooral met Argentinië, waarmee het een “strategische relatie” tot stand heeft gebracht.

Politiek heeft Brazilië zich ontwikkeld tot een steunpilaar voor de stabiliteit van Zuid-Amerika. Het heeft in het kader van zijn politieke en institutionele bestel met succes uitdagingen aangepakt waarmee vele landen in de regio worden geconfronteerd, zoals sociale cohesie.

Brazilië heeft het voortouw genomen bij de inspanningen om de Zuid-Amerikaanse integratie te verdiepen, zowel via Mercosur als door de oprichting van de Zuid-Amerikaanse Gemeenschap van Naties in december 2004, wat op de regionale top van april 2007 leidde tot de oprichting van UNASUR. De laatste jaren worden de betrekkingen van Brazilië met de buurlanden gekenmerkt door gematigdheid, zoals blijkt uit de wijze waarop het land te werk is gegaan op terreinen waarover meningsverschillen met Venezuela en Bolivia bestaan.

Op het gebied van energie, telecommunicatie, water en vervoer levert interconnectiviteit een belangrijke bijdrage aan de bevordering van stabiliteit en welvaart in Latijns-Amerika. Voor elk omvangrijk regionaal energieproject geldt dat de deelname van Brazilië een essentiële voorwaarde is voor de bijdrage aan de regionale energie-infrastructuur. Door de aanleg van verkeerscorridors tussen de Atlantische en de Stille Oceaan langs de pan-Amerikaanse verbindingssassen is Brazilië nu beter geïntegreerd in het Latijns-Amerikaanse vervoersnetwerk.

Brazilië heeft een essentiële rol te spelen in het kader van de samenwerking tussen de EU, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. De EU hecht grote waarde aan de actieve deelname van Brazilië en aan de bijdrage die het land kan leveren aan de discussies over sociale cohesie, met name het eerstvolgende EU-LAC-Forum over sociale cohesie.

- *De EU zal blijven samenwerken met Brazilië bij de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de EU-LAC-Conferentie over sociale cohesie van maart 2006 en blijft streven naar vooruitgang op dit punt. De voorbereidingen op het EU-LAC-Forum over sociale cohesie bieden een goede gelegenheid voor dialoog. Beide partijen kunnen tevens gezamenlijk internationale organisaties en het maatschappelijk middenveld aanmoedigen om de sociale cohesie te bevorderen.*
- *De EU streeft naar een nauwe betrokkenheid van Brazilië bij de voorbereidingen op de eerstvolgende topontmoeting tussen de EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, die in 2008 in Lima zal worden gehouden.*

2.7. Vooruitgang op het gebied van de Mercosur-agenda

Het belang en de invloed van Brazilië en zijn enorme markt binnen Mercosur is overduidelijk. Brazilië was in 2005 goed voor bijna 80% van het totale BBP van Mercosur¹². Brazilië fungeert als de economische motor van Zuid-Amerika en de tendens van het Braziliaanse economische beleid is van invloed op de economische stabiliteit en de economische integratie van het gehele gebied.

Juist omdat Brazilië binnen Mercosur zo'n belangrijke plaats inneemt, zal de versterking van de politieke betrekkingen van de EU met dat land zowel de integratie binnen Mercosur als de betrekkingen van de EU met Mercosur steunen.

Door zijn kennis van de EU te delen, en ook de ervaring die het heeft opgedaan met de onderhandelingen over een gezamenlijke agenda met de EU, is Brazilië beter in staat het streven van Mercosur naar een gemeenschappelijke markt en een politieke unie te ondersteunen. Dat is bijzonder relevant nu Mercosur een moeilijke fase doormaakt. De groep heeft nog veel werk te verrichten met betrekking tot diverse aspecten van de economische integratie, zoals de voltooiing van de douane-unie en de gemeenschappelijke markt voor diensten. De opinievormers in alle ontwikkelingslanden die deel uitmaken van Mercosur zijn bovendien in toenemende mate de mening toegedaan dat de groep ambitieuzer moet worden en effectiever moet optreden, onder meer door de politieke dimensie en het buitenlandse beleid verder uit te bouwen. De Braziliaanse regering heeft bij herhaling belangstelling getoond voor de EU als model voor de integratie in Mercosur-verband, hoewel de regeringen van de Mercosur-landen zich doorgaans bij hun streven naar economische en politieke integratie zeer terughoudend opstellen wat de overdracht van bevoegdheden aan supranationale instellingen betreft. De EU is de grootste steunverlener en een belangrijke donor van Mercosur.

De versterkte dialoog steunt beide partijen ook in hun streven naar totstandkoming van een associatieovereenkomst tussen de EU en Mercosur. Het succes daarvan is nauw verbonden met de vordering van de politieke en economische integratie binnen Mercosur, een proces waarin Brazilië een belangrijke leidende rol moet spelen.

- *We verwachten derhalve dat Brazilië een constructieve bijdrage zal leveren tot de sluiting van een uitgebalanceerde en alomvattende overeenkomst tussen de EU en Mercosur.*
- *De EU en Brazilië moeten gezamenlijk zoeken naar methoden voor een zo intensief mogelijke samenwerking en uitwisseling van ervaringen op het gebied van regionale integratie.*

¹² Bron: Wereldbank.

2.8. Versterking van de handelsbetrekkingen en economische betrekkingen

Ontwikkeling van handel en investeringen: Brazilië is voor de EU de belangrijkste markt in Latijns-Amerika. Het land is goed voor een derde van de totale handel van de EU met dat gebied, met een jaarlijkse groei van de bilaterale handelsstromen die de laatste tijd in de dubbele cijfers loopt. De EU is ook de belangrijkste handelspartner van Brazilië en is goed voor 22% van de buitenlandse handel van het land. Van de totale EU-handel komt echter slechts 1,8% voor rekening van Brazilië, waarmee het slechts de elfde plaats inneemt op de rangorde van belangrijke handelspartners van de EU (Eurostat, 2005). Hieruit blijkt het aanzienlijke potentieel van deze markt voor de EU. Van alle BRICS-landen heeft Brazilië de meeste buitenlandse directe investeringen uit de EU aangetrokken¹³, namelijk in totaal 80,1 miljard euro. Brazilië doet ook aanzienlijke investeringen in de EU¹⁴, vooral in sectoren als de handel, de mijnbouw en de bouwnijverheid.

Wat markttoegang betreft, streven wij ernaar onze handelsmogelijkheden nog verder uit te breiden door de onderhandelingen in het kader van de ontwikkelingsagenda van Doha en de onderhandelingen tussen de EU en Mercosur, gezien het relatief hoge handelsbeschermingsniveau op de goederen- en dienstenmarkt van Brazilië. De EU moedigt Brazilië derhalve aan zijn tarifaire en niet-tarifaire handelsbelemmeringen te verminderen, economische hervormingen en goed bestuur op fiscaal gebied te bevorderen en een stabiel regelgevingsklimaat voor het bedrijfsleven tot stand te brengen, ook voor buitenlandse investeerders. Een opener handels- en investeringsklimaat in Brazilië zal het concurrentievermogen in alle sectoren stimuleren en middelen creëren om de welvaart te verhogen.

- *Het toekomstige partnerschap tussen de EU en Brazilië biedt de gelegenheid vraagstukken van specifiek bilateraal belang te bespreken als aanvulling op de besprekingen tussen de EU en Mercosur, bijvoorbeeld door middel van een dialoog over intellectuele-eigendomsvraagstukken, industriebeleid en samenwerking op regelgevingsgebied. Ook is overleg mogelijk op het gebied van sanitaire en fytosanitaire vraagstukken, zodat beide partijen beter begrip krijgen voor de invloed daarvan op het handelsverkeer.*

¹³ De uitgaande investeringsstromen naar Rusland, China en India waren in 2003–2005 weliswaar groter, maar in totaal bedragen de EU-investeringen in Brazilië meer dan in alle andere BRICS-landen bij elkaar. 2005: Brazilië 80,1 miljard euro, Rusland 31,3 miljard euro, China 31,3 miljard euro, India 13,7 miljard euro.

¹⁴ Alleen al in 2005 is in de EU 5,2 miljard euro aan Braziliaans kapitaal geïnvesteerd (bron: Banco Central do Brasil).

Economische en financiële aangelegenheden: gezien het grote gewicht van Brazilië in de wereldeconomie en in belangrijke internationale fora, zoals de G20, de WTO en de G8-”outreach”-landen, zou de EU ook de dialoog met Brazilië over financiële en macro-economische vraagstukken moeten intensiveren. Mogelijke thema’s zijn de macro-economische en fiscale uitdagingen, strategieën voor structurele hervorming ter bevordering van duurzame groei en vraagstukken met betrekking tot sociale cohesie.

- *Het strategische partnerschap tussen de EU en Brazilië moet een regelmatige macro-economische dialoog omvatten.*

De leningen van de Europese Investeringsbank (EIB) hebben een belangrijke rol gespeeld bij de versterking van de economische banden tussen Brazilië en de EU en de ontwikkeling van de particuliere sector ondersteund. Brazilië is de grootste ontvanger van EIB-leningen in Latijns-Amerika en zal ook in de toekomst grote leningen van de EIB blijven krijgen. De EIB-financiering in Brazilië dient ter ondersteuning van de doelstellingen van de EU om zich te concentreren op milieuduurzaamheid (met inbegrip van matiging van klimaatverandering), continuïteit van de energievoorziening, ondersteuning van buitenlandse directe investeringen en overdracht van technologie en knowhow.

Informatiemaatschappij: de EU en Brazilië zijn het erover eens dat informatie- en communicatietechnologieën (ICT) niet alleen cruciaal zijn voor innovatie, concurrentievermogen en economische groei, voor werkgelegenheid en voor de efficiency van de overheidssector, maar ook een belangrijke sociale dimensie hebben: zij bevorderen sociale cohesie, verbeteren de kwaliteit van het leven en dringen armoede terug.

- *Prioriteit voor de EU is verdere uitbreiding van de bilaterale dialoog en de samenwerking inzake ICT, waarbij regelgevings-, beleids- en onderzoeksaspecten aan de orde komen. Dit draagt bij tot een solide en stabiel regelgevingskader voor deze sector, tot optimale benutting van ICT ter ondersteuning van het overheidsbeleid en het maatschappelijk welzijn en tot de bevordering van uitwisseling in de betrokken sectoren van wetenschap en technologie.*

Luchtvervoer: per jaar maken zo’n vier miljoen passagiers gebruik van lijnvluchten tussen Brazilië en de EU. Deze vervoersmarkt is daarmee van cruciaal belang voor de verbindingen van mensen en bedrijven in de EU en in Brazilië. Wil de sector zich verder kunnen ontwikkelen, dan moeten de luchtvaartdiensten tussen Brazilië en de EU op een stabiel rechtskader kunnen rekenen. De luchtvaartovereenkomsten tussen Brazilië en de EU-lidstaten moeten daarom worden gewijzigd zodat het bestaan van één EU-luchtvaartmarkt erin tot uiting komt. Wanneer Brazilië in zijn bilaterale luchtvaartovereenkomst het bestaan van de EU-luchtvaartmarkt erkent, kan het een belangrijke partner worden voor diverse aspecten van het luchtvaartbeleid. Een goed voorbeeld op het gebied van luchtverkeersbeveiliging is het project SESAR (Single European Sky ATM Research), dat de veiligheid, efficiency en milieuduurzaamheid van het luchtverkeer moet bevorderen door intensievere samenwerking op het gebied van de

veiligheid van de luchtvaart, met name wat betreft de erkenning van bevindingen op het gebied van luchtwaardigheids certificering.

- *Prioriteit heeft voor de EU de dringende wijziging van de luchtvaartovereenkomsten tussen Brazilië en de lidstaten van de EU.*

Zeevervoer en maritieme governance: Brazilië en de EU zijn beide belangrijke spelers in de wereldeconomie. Het zeevervoer is voor groei, handel en ontwikkeling van cruciaal belang. De dialoog tussen de EU en Brazilië over het zeevervoersbeleid, die onlangs van start is gegaan, moet verder worden uitgebouwd. Het doel daarvan is de voorwaarden voor Braziliaanse en EU-scheepvaartondernemingen te verbeteren, het zeevervoer in Brazilië en de EU te faciliteren, intensievere samenwerking tot stand te brengen tussen de partijen op alle gebieden van wederzijds belang, waaronder havens, de binnenvaart, infrastructuur en veiligheid van de zeevaart. Ook moet worden gesproken over convergentie van de standpunten in internationale organisaties.

- *De partijen kunnen bovendien overwegen sectoroverschrijdende samenwerking tot stand te brengen op het gebied van maritieme governance met betrekking tot een breed spectrum van aspecten van de zee, uiteenlopend van vervoer, visserij, onderzoek van de zee, bescherming van de mariene omgeving en duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, tot planning, governance en rechtshandhaving op deze gebieden.*
- *De dialoog tussen de EU en Brazilië over het zeevervoersbeleid, die onlangs van start is gegaan, moet verder worden uitgebouwd.*

Wetenschap, technologie en innovatie is door de Braziliaanse regering tot prioriteitsgebied verklaard¹⁵. Ook de bilaterale samenwerking is van aanzienlijke omvang: Brazilië is een van de grootste deelnemers van buiten de EU aan het zesde kaderprogramma voor onderzoek (FP6, 2002–2006). Gezamenlijke onderzoeksactiviteiten op bilateraal en biregionaal niveau vinden plaats op alle grote themagebieden, uiteenlopend van milieu, voedsel en gezondheid tot energie en oppervlaktevervoer. Dankzij de recente inwerkingtreding van de overeenkomst tussen de EU en Brazilië inzake samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie en de nieuwe mogelijkheden die het zevende kaderprogramma voor onderzoek van de EU (FP7, 2007–2013) voor internationale deelname biedt, is er een solide basis voor uitbreiding van de samenwerking.

- *De sectorale dialoog op het gebied van wetenschap en technologie moet worden versterkt en de gezamenlijke planning moet worden verbeterd. Dit moet leiden tot het vaststellen van meer gerichte prioriteiten door middel van thematische dialogen op gebieden van gemeenschappelijk belang.*

¹⁵ De investeringen in onderzoek, die momenteel 1% van het BBP belopen, moeten tegen het einde van de tweede ambtstermijn van president Lula verdubbeld zijn.

- *Brazilië wordt aangemoedigd, waar en wanneer dat nuttig is, financiering te bieden aan zijn eigen deelnemers aan FP7-activiteiten. Beide partijen moeten de mobiliteit van onderzoekers stimuleren, zoals de EU doet via haar specifieke programma “Mensen”. De EU en Brazilië moeten de zichtbaarheid van de samenwerking op dit gebied consolideren en verbeteren.*
- *Er moet worden overwogen een overeenkomst tussen Euratom en Brazilië te sluiten naar het model van de overeenkomsten die reeds met andere landen zijn gesloten. Deze overeenkomst kan betrekking hebben op ofwel het specifieke gebied van kernfusie, bijvoorbeeld het bevorderen van de deelname van Brazilië aan het project voor de internationale thermonucleaire experimentele reactor (ITER), ofwel bredere onderdelen van het kernonderzoek.*

Satellietnavigatie, Galileo: De samenwerking inzake het Europees programma voor satellietnavigatie Galileo moet verder worden uitgebouwd door middel van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst (op basis van initiële informatie-uitwisselingen en andere contacten).

- *De deelname van Brazilië aan Galileo biedt een gelegenheid bij uitstek om de samenwerking tussen de EU en Brazilië op het gebied van de hightechindustrie en de wetenschap te verdiepen.*

2.9. Justitie, vrijheid en veiligheid

De EU en Brazilië moeten samenwerken, ook in internationale fora, aan de totstandkoming van internationale normen voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie, door de samenwerking inzake criminele vraagstukken te bevorderen, met name de volledige implementatie van de VN-verdragen en protocollen ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en tegen corruptie. De EU en Brazilië moeten ook de regionale samenwerking op het gebied van multidisciplinaire rechtshandhaving bevorderen. De samenwerking tussen de EU en Brazilië bij de aanpak van de problemen met illegale drugs moet worden gebaseerd op het beginsel van gedeelde verantwoordelijkheid en ondersteuning van de ontwikkeling van beleid en programma's die de Braziliaanse capaciteit bevorderen om het algemene drugsprobleem aan te pakken door een geïntegreerde en evenwichtige benadering.

De Commissie is vol vertrouwen dat de onderhandelingen over een overeenkomst betreffende de afschaffing van de visumverplichting voor kort verblijf tussen de Europese Gemeenschap en Brazilië de komende maanden met succes kunnen worden afgerond en dat de overeenkomst dan zal kunnen worden gesloten. Die overeenkomst moet een eind maken aan de ongelijke behandeling door Brazilië van bepaalde EU-burgers, na de uitbreidingsronde van 2004, en zal zorgen voor volledige wederzijdse vrijstelling van de visumplicht voor burgers van Brazilië en de EU. De Commissie zal naar verwacht eind juni ontwerponderhandelingsrichtsnoeren aannemen.

In de context van deze onderhandelingen zal de bestrijding van illegale immigratie aan bod komen om nauwere samenwerking tussen de EU en Brazilië te bevorderen. Van bijzonder belang in de context van migratie is het vraagstuk van de overmakingen van Europa naar Brazilië, die de afgelopen jaren aanzienlijk zijn toegenomen. Als deze goed worden beheerd, kunnen zij een bijdrage leveren aan groei en ontwikkeling. Ook moet worden besproken op welke verschillende manieren overmakingen kunnen worden vergemakkelijkt, onder meer in het kader van de macro-economische dialoog.

- *De EU en Brazilië moeten de regionale samenwerking op het gebied van multidisciplinaire rechtshandhaving bevorderen.*

2.10. Mensen bij elkaar brengen

Er is natuurlijk meer gemeend met de betrekkingen tussen de EU en Brazilië dan alleen maar economische belangen: historische banden, sterke culturele en linguïstische affiniteit, samenwerking tussen universiteiten, sportieve banden, toerisme in beide richtingen, contacten in het bedrijfsleven, gezamenlijk belang bij gezondheidszorg en nog veel meer.

Als onderdeel van het proces tot versterking en verdieping van de betrekkingen tussen de EU en Brazilië moeten maatregelen worden genomen om het bewustzijn van de bevolking en het inzicht in elkaars cultuur en maatschappij te versterken. Wij moeten directe maatregelen ondernemen om de publieke opinie in Brazilië en het inzicht in de EU te peilen, en vice versa, en strategieën ontwikkelen en ten uitvoer leggen om de zichtbaarheid en het bewustzijn te verhogen, het begrip te versterken en misvattingen te corrigeren.

Hoger onderwijs

Er is aanzienlijke belangstelling en ruimte binnen de samenwerking tussen de EU en Brazilië op het gebied van hoger onderwijs om academische kennis te verbreden en de toekomstige intellectuele elite bij elkaar te brengen. Brazilië is een actief deelnemer aan het EU-programma voor het hoger onderwijs, ALβAN¹⁶, Erasmus Mundus¹⁷ en de bilaterale uitwisselingsprogramma's van de EU-lidstaten. Ook hebben veel Brazilianen deelgenomen aan het EU-programma voor interuniversitaire samenwerking tussen de EU

¹⁶ Sinds 2003 hebben circa 2 500 Braziliaanse studenten deelgenomen aan het hogeronderwijsprogramma van de EG voor Latijns-Amerika, ALβAN, oftewel 30% van alle deelnemers uit Latijns-Amerika.

¹⁷ Brazilië is het meest succesvolle Latijns-Amerikaanse land dat deelneemt aan het programma Erasmus Mundus. 89 studenten en 28 wetenschappers van Braziliaanse instellingen hebben in de periode 2004-2006 een studie- of werkbeurs ontvangen in het kader van Erasmus Mundus. Zeven Braziliaanse universiteiten zijn betrokken bij partnerschappen met de mastersopleidingen in het kader van Erasmus Mundus.

en Latijns-Amerika, ALFA¹⁸. Significant is dat aandacht wordt geschonken aan de lancering van een beleidsdialoog over onderwijs om de beste praktijken uit te wisselen.

- *De EU stelt voor de uitwisselingen en de dialoog tussen onze culturen verder te stimuleren, door uitwisselingen van universiteiten in de nabije toekomst te intensiveren, met middelen van het EU-strategiedocument 2007-2013: € 30,5 miljoen is gepland voor extra beurzen in het kader van Erasmus Mundus voor Braziliaanse studenten.*

Cultuur: De EU en Brazilië delen dezelfde standpunten en hebben gezamenlijke doelstellingen op het gebied van cultuur, met name met betrekking tot culturele diversiteit en interculturele dialoog. Een recent overeengekomen sectorale dialoog biedt het kader voor de stimulering van culturele diversiteit en de bevordering van de culturele sector. De dialoog legt met name de nadruk op het Unesco-verdrag inzake de bescherming en bevordering van de diversiteit van culturele uitingen en de bevordering van de samenwerking in internationale fora met betrekking tot de effectieve implementatie van dit verdrag. Op het gebied van talen kan de EU-ervaring een bron zijn van beste praktijken voor de bevordering van linguïstische diversiteit.

Maatschappelijke organisaties: Contacten tussen de volkeren van Brazilië en die van de EU moeten ook worden bevorderd door maatschappelijke organisaties: aan beide zijden is er aanzienlijke belangstelling voor vraagstukken van wederzijds belang, zoals klimaatverandering, milieu, armoedebestrijding, sociale ontwikkeling, verstedelijking, maar ook voor meer technische en economische vraagstukken als wetenschap en technologie en vraagstukken op het gebied van het zeevervoer.

- *De contacten tussen maatschappelijke organisaties moeten op verschillende gebieden worden bevorderd.*
- *Uitwisseling van jongeren en samenwerking buiten de formele onderwijssector kunnen worden bevorderd via het programma “Jeugd in actie”.*

Bedrijfsleven: Het potentieel voor samenwerking in het bedrijfsleven – dat uit de indrukwekkende investeringscijfers aan beide zijden blijkt – is nog niet volledig geëxploiteerd. Contacten tussen het bedrijfsleven moeten verder worden gestimuleerd en ondersteund door middel van de organisatie van een rondetafelconferentie tussen de EU en Brazilië.

- *De eerste rondetafelconferentie voor het bedrijfsleven van de EU en Brazilië zal volgens plan gelijktijdig plaatsvinden met de topontmoeting van de EU en Brazilië in Lissabon.*

¹⁸ ALFA II (América Latina Formação Académica) – circa 70 verschillende hogeronderwijsinstellingen uit Brazilië hebben in totaal ongeveer 136 projecten ten uitvoer gelegd, waarvan er 82 ongeveer 1 300 uitwisselingen van een semester tussen Latijns-Amerika en de EU mogelijk hebben gemaakt.

3. DE KOERS VOOR DE TOEKOMST

De zich snel ontwikkelende betrekkingen tussen de EU en Brazilië zijn momenteel nog gebaseerd op de kaderovereenkomst voor samenwerking van 1992 en de kaderovereenkomst voor samenwerking tussen de EU en Mercosur van 1995. Dit heeft onvermijdelijk een beperkend effect op de reikwijdte en diepte van onze dialoog.

Het bezoek van voorzitter Barroso aan Brazilië in mei 2006 heeft een nieuw elan gegeven aan onze betrekkingen, dankzij de erkenning dat de samenwerking op een groot aantal sectorale gebieden, als gedefinieerd op de bijeenkomst van het Gemengd Comité van april 2005¹⁹, voordelen kan bieden. De trojka heeft in mei 2007 een eerste ronde van politiek overleg met Brazilië gevoerd in Brasilia.

Deze recente stappen hebben een groeiend enthousiasme aan beide zijden voor uitbreiding en versterking van onze samenwerking op vele gebieden gedemonstreerd. Brazilië heeft grote belangstelling getoond voor zowel dat proces als de ontwikkeling van een “strategisch partnerschap” met Europa.

De topontmoeting van juli is voor de Unie een gelegenheid om een sterke nieuwe impuls te geven aan de algemene betrekkingen tussen de EU en Brazilië. Een strategisch partnerschap met Brazilië, van oudsher een bevriend land en bondgenoot in een regio die van groot belang is voor de EU, impliceert consensus en overeenstemming over bredere politieke samenwerking, ter bevordering van vrede en stabiliteit in beide continenten en daarbuiten. Ook stelt dit ons in staat ons samen in te spannen om de wereldwijde uitdagingen op te pakken waarmee wij geconfronteerd worden. Het betekent kiezen voor een coöperatieve benadering op het gebied van onze economische en handelsrelaties en vooruitgang boeken in de sectoren waarin wij samenwerken. Het omvat ook een sterke verbintenis tot regionale integratie, verbetering van onze samenwerking met Mercosur en streven naar sluiting van de associatieovereenkomst tussen de EU en Mercosur. Een strategisch partnerschap tussen de EU en Brazilië is, tot slot, een zeer positieve stap voorwaarts voor de EU, Brazilië en de regio als geheel.

In deze omstandigheden is de Commissie van mening dat de topontmoeting van Lissabon in juli de gelegenheid voor de EU is om de eerste, cruciale stappen te zetten in de richting van een strategisch partnerschap met Brazilië.

¹⁹ Energie, milieu, wetenschap en technologie, zeevervoer, sociaal beleid, regionaal beleid.

De Commissie doet derhalve de volgende aanbevelingen:

- *rekening houdende met de prioriteiten die in deze mededeling zijn uitgezet, met name de wezenlijke elementen die zijn gedefinieerd in hoofdstuk 2, en*
- *teneinde de banden tussen de Europese Unie en Brazilië te intensiveren door de politieke dialoog te verbreden tot alle vraagstukken van gemeenschappelijk belang en wereldwijde betekenis, alsmede door de bilaterale samenwerking te versterken en bij te dragen tot de sluiting van een associatieovereenkomst tussen de EU en Mercosur;*

moet de EU:

- *samen met Brazilië een strategisch partnerschap tot stand brengen op de topontmoeting van juli in Lissabon;*
- *Brazilië uitnodigen zijn eigen ideeën te presenteren voor het toepassingsgebied van het strategisch partnerschap.*

Brazil at a glance

Political and geographical data	
Official Name :	Federative Republic of Brazil
Current President of the Republic :	Mr. Luiz Inácio Lula da Silva (since January 2003, reelected in October 2006)
Surface area:	8.512 million sq km
Land boundaries:	<i>total:</i> 14,691 km <i>Border countries:</i> Argentina 1,224 km, Bolivia 3,400 km, Colombia 1,643 km, French Guyana 673 km, Guyana 1,119 km, Paraguay 1,290 km, Peru 1,560 km, Suriname 597 km, Uruguay 985 km, Venezuela 2,200 km
Population:	189 million (2007)
Population growth:	1.3% p.a.
Urbanisation:	84% (2005)
Main cities:	São Paulo (10.8m), Rio de Janeiro (6m), Salvador (2.6m), Belo Horizonte (2.3m), Fortaleza (2.3m)
Economic indicators	
GDP:	€ 710 billion (2006, Eurostat)
GDP/capita :	€ 3,820 (2006, Eurostat)
GDP growth :	0.5%(2003), 4.9% (2004), 3.3% (2005), 3.5% (2006)
Inflation:	14.8%(2003), 6.6% (2004), 6.8% (2005), 4.6% (2006)
Current Account Balance:	0.8% (2003), 1.9% (2004), 1.7% (2005),

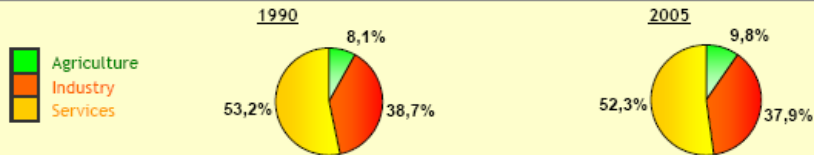
	0.7% (2006)
Exports to EU:	€26.2 billion (2006) = 22% total exports; 1.9% of EU imports
Imports from EU:	€17.7 billion (2004) = 22% total imports; 1.5% of EU exports
EU investment stock in Brazil :	€59,2 billion (2002), €76,3 billion (2005)
Selected social indicators	
Illiteracy:	11,5%
Life expectancy at birth:	71 years (2005)
Net school attendance rate of people aged 7-24:	Elementary (7-14): 96 % (2005) Secondary (15-17): 46% (2005) Higher (18-24): 22% (2003)
Poverty :	36.3% (2005); (Indigence: 10.6%)
Child mortality rate:	20 per 1000 live births (2005)
Gini coefficient:	0.61 = high (0 is equivalent to absolute equality/ 1 to absolute inequality)

Sources: Eurostat, Banco do Brasil, Worldbank, IBGE, IMF, UN-ECLAC

BRAZIL - TRADE AND INVESTMENT FIGURES

Population	188,8 Mio inhabitants (IBGE 2007)					
Area	8.512 (1000qkm)					
Gross domestic product	2006	710 Bn euros	Exports-to-GDP ratio:	14,9	% in 2005	
GDP per capita	2006	3.820 Euros				
(IMF, World Economic Outlook)			2003	2004	2005	2006
Real GDP (% growth)			0,5	4,9	3,3	3,5
Inflation rate (%)			14,8	6,6	6,8	4,6
Current account balance (% of GDP)			0,8	1,9	1,7	0,7

GDP BY SECTOR

Source: World Bank (WDI)

BRAZIL MERCHANDISE TRADE WITH THE WORLD

Source: IMF (Direction of Trade Statistics)

* excl intra EU Trade

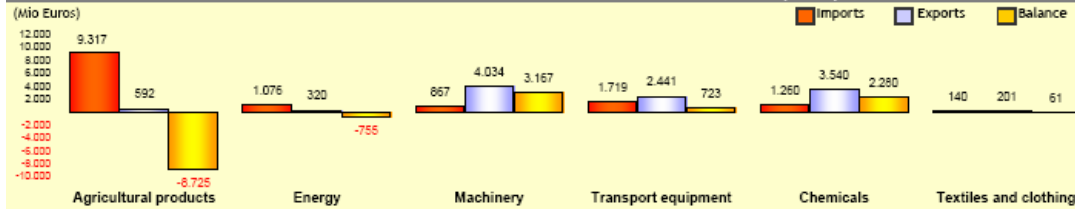
EU25 MERCHANDISE TRADE WITH BRAZIL

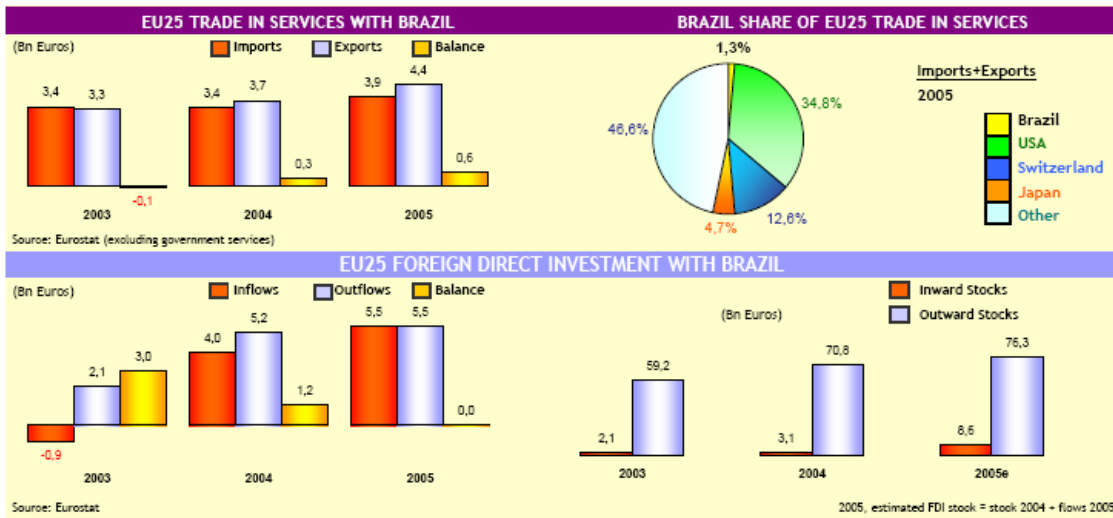
Source: Eurostat, statistical regime 4

% OF THE WORLD *	2001	2003	2005	% OF EU TOTAL	2002	2004	2006
Imports	1,23	0,90	0,97	Imports	1,92	2,05	1,94
Exports	1,29	1,34	1,52	Exports	1,74	1,46	1,52

EU25 MERCHANDISE TRADE WITH BRAZIL BY PRODUCT (2006)

Source: Eurostat, statistical regime 4

DG TRADE-H3 SLG/CG/DS
12 March 2007